

Ministerie van Financiën

> Retouradres Postbus 20201 2500 EE Den Haag

De voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA 's Gravenhage

Directie Financiële Markten

Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Ons kenmerk

2017-0000212222

Uw brief (kenmerk)

2017Z13874

Datum 10 november 2017

Betreft Beantwoording Kamervragen van het lid Leijten (SP) over het bericht dat
Nederlandse banken zijn binnengevallen vanwege mogelijke
kartelvorming

Geachte voorzitter,

Hierbij ontvangt u de antwoorden op de Kamervragen van het lid Leijten (SP) over
het bericht dat Nederlandse banken zijn binnengevallen vanwege mogelijke
kartelvorming, ingezonden op 18 oktober 2017 met kenmerk 2017Z13874.

Hoogachtend,

de minister van Financiën,

W.B. Hoekstra

2017Z13874

Directie Financiële Markten

Vragen van het lid Leijten (SP) aan de minister van Financiën over het bericht dat banken zijn binnengevallen vanwege mogelijke kartelvorming (ingezonden 18 oktober 2017).

Ons kenmerk
2017-0000212222

Vraag 1

Wat is uw reactie op het nieuws dat de Europese Commissie invallen heeft gedaan bij Nederlandse financiële instellingen?¹

Vraag 2

Was u op de hoogte van deze invallen? Wanneer bent u op de hoogte gesteld en door wie?

Vraag 3

Welke Nederlandse bedrijven en organisaties zijn door de Europese Commissie bezocht en met welke reden?

Beantwoording vragen 1,2 en 3

Ik heb er kennis van genomen dat de Europese Commissie op 3 oktober jl. in meerdere Lidstaten onaangekondigd bezoeken heeft uitgevoerd in het kader van een vooronderzoek naar mogelijke overtreding van mededingingsregels.² Het zou gaan om overtreding van regels, door afspraken te maken om concurrenten te weren (artikel 101 EU-verdrag) en door misbruik van machtspositie (artikel 102 EU-verdrag) bij de toegang tot bankrekeninggegevens. De Nederlandse Vereniging van Banken (NVB) en de Betaalvereniging Nederland hebben bevestigd dat bij hen onaangekondigde bezoeken zijn uitgevoerd.³ De Europese Commissie houdt, net als nationale mededingingsautoriteiten, toezicht op afspraken die ondernemingen maken om de concurrentie te beperken en op misbruik van machtspositie. Voor zover bekend betreft het in dit geval een vooronderzoek naar mogelijke overtreding van mededingingsregels; nog niet is vastgesteld dat daadwerkelijk mededingingsregels zijn overtreden.

De Europese Commissie is ten tijde van de bezoeken in Nederland op haar verzoek bijgestaan door de Nederlandse mededingingsautoriteit, de Autoriteit Consument en Markt (ACM). Op 3 oktober jl. heeft de ACM mijn ministerie geïnformeerd dat bezoeken onder leiding van de Europese Commissie op dat moment werden uitgevoerd binnen de financiële sector. Over de exacte redenen van de inspecties en bij welke partij/partijen deze plaatsvonden werden geen mededelingen gedaan. De achtergrond van de inspecties is vernomen uit het persbericht dat de Europese Commissie op vrijdag 6 oktober 2017 heeft gepubliceerd.⁴ Desgevraagd heeft de NVB het onaangekondigde bezoek op ambtelijk niveau aan het ministerie bevestigd.

Aangezien het een vooronderzoek betreft dat wordt uitgevoerd door de Europese Commissie, past het mij niet om vooruit te lopen op de uitkomsten van dit

¹ <https://fd.nl/beurs/1221534/brussel-doet-inval-bij-nvb-en-nederlandse-banken-vanwege-mogelijke-kartelvorming>

² http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-17-3761_en.htm

³ <https://www.nvb.nl/nieuws/3759/nvb-werkt-mee-aan-onderzoek-europese-commissie.html> en <https://www.betalvereniging.nl/actueel/nieuws/onderzoek-europese-commissie-betalvereniging/>

⁴ Zie verwijzing onder voetnoot 2

onderzoek of om anderszins uitspraken te doen over dit onderzoek. Het is aan de betrokken autoriteiten om hun werk te doen.

Directie Financiële Markten

Ons kenmerk
2017-0000212222

Vraag 4

Is het gebruikelijk dat de Europese Commissie onaangekondigde bezoeken bij marktpartijen en andere organisaties doet? Zo ja, hoe vaak doen zij die? Kunt u uw antwoord toelichten?

Beantwoording vraag 4

De Europese Commissie heeft een eigen mededingingsautoriteit, het Directoraat-generaal voor Concurrentie (DG COMP). DG COMP houdt onder meer toezicht op afspraken tussen ondernemingen die de concurrentie beperken en op misbruik van machtsposities. DG COMP wordt hierbij regelmatig en op eigen verzoek bijgestaan door nationale mededingingsautoriteiten.

Voor meer informatie over de wijze van werken van DG COMP bij onaangekondigde bezoeken in het kader van mogelijke overtredingen van artikelen 101 en 102 verwijst ik u naar de website van de Europese Commissie.⁵

Vraag 5

Hebben u en de toezichthouders de Autoriteit Financiële Markten (AFM) en De Nederlandsche Bank (DNB) signalen bereikt dat Nederlandse financiële instellingen weigeren om nieuwe partijen data te verstrekken? Zo ja, om welke signalen gaat het en wat heeft u, en/of wat hebben de toezichthouders, hiermee gedaan?

Beantwoording vraag 5

Toezichthouders AFM en DNB noch ikzelf hebben signalen ontvangen die erop duiden dat financiële instellingen weigeren om data te verstrekken aan nieuwe marktpartijen. Banken en consumenten hanteren veiligheidsvoorschriften over het aan anderen verstrekken van inloggegevens voor de online toegang tot bankrekeninggegevens. Dit is ook door de banken in overeenstemming met de Consumentenbond in 2013 vastgelegd in de zogenaamde Uniforme Veiligheidsregels Particulieren.⁶ Het in acht nemen van deze veiligheidsvoorschriften kan een beperkend effect hebben op de toetreding door nieuwe partijen die diensten aanbieden op basis van de toegang tot bankrekeninggegevens.

In 2016 is de Europese herziene richtlijn betaaldiensten (PSD2) aangenomen. Deze richtlijn maakt nieuwe en innovatieve betaaldiensten mogelijk doordat het bepalingen bevat voor een veilige toegang tot bankrekeninggegevens door derde partijen. Het wetsvoorstel ter implementatie van de PSD2-richtlijn is op 23 oktober jl. aan uw Kamer verzonden.

⁵ http://ec.europa.eu/competition/antitrust/procedures_101_en.html en http://ec.europa.eu/competition/antitrust/procedures_102_en.html

⁶ <https://www.nvb.nl/publicaties/protocollen-regelingen-richtlijnen/1942/uniforme-veiligheidsregels.html>